

Projekt Vis Viva i termoelektrana Peruća ugrožit će najvrjednija hrvatska bogatstva

Poštovana predsjednice Republike Hrvatske, gospođo Grabar-Kitarović,
Poštovani predsjedniče Vlade Republike Hrvatske, gospodine Plenkoviću,

Obraćamo Vam se u dobroj vjeri i u zajedničkoj želji za očuvanjem jednoga od najvećih hrvatskih prirodnih bogatstava, koje će uglavnom biti uništeno realizacijom projekta *Vis Viva i Kombi-kogeneracijske plinske elektrane Peruća* (KKPE Peruća). Savjest i znanstveni uvidi obvezuju nas da Vam stavimo na znanje činjenice koje pokazuju da rečeni projekt donosi Republici Hrvatskoj i hrvatskom narodu mnogostruko više štete nego što bi bila njegova energetska i ekonomska korist.

1. Jezero Peruća sadrži 564 milijarde litara **pitke** vode 1. klase, a rijeka Cetina opskrbljuje vodom preko 500 000 ljudi, ljeti preko 1 500 000, odnosno općine Šestanovac, Zadvarje, gradove Omiš i Makarsku te Makarsko primorje, otoke Brač, Hvar i Šoltu te gradove Split, Trogir i Kaštela budući da rijeka Jadro dobiva 30 % svoje vode iz Cetine. Zbog toga su Peruća i Cetina najveći **nacionalni resurs pitke vode** i Republika Hrvatska mora ga apsolutno zaštititi jer je voda u 21. stoljeću najvrjedniji strateški resurs neke države.
2. Prema podacima projekta KKPE Peruća, 8100 litara vode iz Peruće svake će se sekunde zagrijavati za 8 °C i ta će se zagrijana voda iz termoelektrane vraćati u jezero pred ispustom u Cetinu. Tolika otpadna toplota – 271 MW – prevelika je za protok Cetine, koji je ljeti u biološkom minimumu 3500 litara u sekundi, pa će zato pregrijavati Peruću i Cetinu. K tomu, kemijsko tretiranje te vode protiv obrastanja cijevi, kao i 280 000 litara otpadnih voda iz pogona dnevno će nepovratno degradirati **pitku vodu**. Dakle, KKPE Peruća toplinskim će i kemijskim onečišćenjem uništiti Peruću **kao resurs pitke vode** te će uništiti cjelokupan biološki sustav u rijeci Cetini, a nju učiniti **nepitkom**.
3. Direktive Europske unije 80/778/EEC, 98/83/EZ i 2000/60/EZ kažu sljedeće: „(...) *ni pod kojim okolnostima ne dozvoljavaju, izravno ili neizravno, bilo kakvo smanjenje postojeće kvalitete vode namijenjene za ljudsku potrošnju, ili bilo kakvo povećanje onečišćenja voda koje se rabe za proizvodnju vode za piće*“. Europska unija ne dozvoljava gradnju ovakvih, pa ni znatno čistijih objekata na **pitkim** vodama.
4. U Cetinskoj krajini nema nikakva potrošača topline, kao ni velikoga potrošača električne energije. Budući da će se plin za predviđenu termoelektranu morati uvoziti, KKPE Peruća neće biti vlastiti hrvatski primarni izvor energije. Zbog ovih dvaju razloga KKPE Peruća nema energetskoga smisla. Plin je zbog cijene, koja je po MWh 40 % veća negoli je prodajna cijena MWh na tržištu, neisplativ energent za proizvodnju električne energije, pa je KKPE Peruća, kao i deseci drugih, zatvorenih plinskih elektrana u Europi ekonomski neodrživa i neisplativa investicija.
5. Premda bi KKPE Peruća zaposlila oko 40 ljudi, uništila bi dva ekološka proizvođača hrane u Općini Hrvace, koji zapošljavaju 150, odnosno 70 ljudi, a kroz iduće dvije godine u planu im je zaposliti dodatnih 130 ljudi. Uz to, termoelektrana bi ugrozila više od 100 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i 50 obrta za turizam na Cetini. Ukupno je ugroženo preko 600 održivih radnih mjesta. Zbog toga to nije zdrava investicija.
6. Snagom od 1 GW privatni projekt *Vis Viva* zahvaćao bi petinu hrvatskoga elektroenergetskoga sustava, posjedovao bi veliki regulacijski kapacitet (reverzibilna hidroelektrana Vrdovo) i u privatno korištenje uzeo najveći nacionalni resurs pitke vode. Sve je to nedopustivo imati pod privatnom kontrolom bez obzira na druge štetne posljedice.
7. Hrvatska ima obilje obnovljivih potencijala i najprije bi trebalo iskoristiti njih. Najveća blagodat Dalmatinske zagore je upravo netaknutost prirode, pa se njezin razvoj treba temeljiti na ekološkoj poljoprivredi te seoskom, avanturističkom i sportskom turizmu, a ne na plinskoj termoenergetici, koja se temelji na uvoznom energentu.
8. Stanovnici Cetinske krajine, svjesni štete, protive se izgradnji KKPE Peruća. Preko 25 000 građana potpisalo je Peticiju protiv KKPE Peruća.

Ovaj je projekt, dakle, **strategijska ekološka ugroza nacionalnoga vodnoga resursa, nacionalne energetike i održive ekonomije Cetinske krajine**, a samim time i Srednje Dalmacije. Budući da je projekt već u završnoj fazi (ocjena Studije utjecaja na okoliš ima biti donesena idućega tjedna), apeliramo na Vas da, zanemarujući sve dnevno-političke prijeopore, a slušajući argumente te vlastiti glas razuma i savjesti, uložite sve napore da se konačno zaustavi ovaj projekt i da se očuva jedno od najvećih blaga našega naroda i domovine, a to su rijeka Cetina i jezero Peruća.

S nadom i poštovanjem,
znanstvenici i stručnjaci iz domovine i inozemstva:

Akademik **Stanko Popović**, *professor emeritus*, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Bojan Žagrović**, Zentrum für Molekulare Biologie, Universität Wien
Prof. dr. sc. **Marijan Šunjić**, *professor emeritus*, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Dr. sc. **Stjepan Šterc**, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Davor Pavuna**, École polytechnique fédérale de Lausanne
Dr. sc. **Tonči Tadić**
Prof. dr. sc. **Guy Paić**, Universidad Nacional Autonoma de Mexico, Instituto de Ciencias Nucleares, Mexico City
Prof. dr. sc. **Josip Faričić**, Odjel za geografiju, Sveučilište u Zadru
Prof. dr. sc. **Stanko Uršić**, Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu (u mirovini)
Prof. dr. sc. **Ivan Šimunović**, *professor emeritus*, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Splitu
Prof. dr. sc. **Mirko Planinić**, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Akademik **Ranko Matasović**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Ivan Sondi**, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Nils Paar**, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Franjo Sokolić**, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Splitu
Prof. dr. sc. **Božidar Matijević**, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu
Doc. dr. sc. **Dario Hrupec**, Odjel za fiziku, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Prof. dr. sc. **Hrvoje Juretić**, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Davor Ljubas**, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Ljubomir Majdandžić**, Hrvatska stručna udruga za Sunčevu energiju
Prof. dr. sc. **fra Luka Tomašević**, Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Splitu
Dr. sc. **Branka Salopek Sondi**, Institut Ruđer Bošković, Zagreb
Dr. sc. **Nenad Raos**, Institut za medicinska istraživanja (znanstveni savjetnik u mirovini)
Doc. dr. sc. **Ivan Botica**, Staroslavenski institut
Dr. sc. **Tomislava Bošnjak Botica**, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Mr. sc. **Zdravko Oklopčić**, dipl. ing. el.
Dr. sc. **Krešimir Čuže**, dipl. ing. el.
Doc. dr. sc. **Tomislav Portada**, Institut Ruđer Bošković, Zagreb
Prof. dr. sc. **Slaven Dobrović**, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu
Dr. sc. **Ivana Žebec Šilj**, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
Dr. sc. **Minela Fulurija Vučić**, Sveučilište u Dubrovniku (vanjski suradnik)
Prof. dr. sc. **fra Ante Vučković**, Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Splitu
Prof. dr. sc. **Hrvoje Gračanin**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Božena Tušar**, Građevinski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Prof. dr. sc. **Željko Holjevac**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Dr. sc. **Ante Birin**, Hrvatski institut za povijest, Zagreb
Dr. sc. **Ivica Vilibić**, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split
Dr. sc. **Boris Kožnjak**, Institut za filozofiju, Zagreb
Dr. sc. **Zdravka Jelaska Marijan**, Hrvatski institut za povijest, Zagreb
Dr. sc. **Zoran Ladić**, Zavod za povijesne i društvene znanosti, HAZU, Zagreb

Doc. dr. sc. **Nikola Poljak**, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu
 Prof. dr. sc. **Ivan Bodrožić**, Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Zagrebu
 Dr. sc. **Ante Gverić**, Državni arhiv u Zadru
 Dr. sc. **Josip Mihaljević**, Hrvatski institut za povijest, Zagreb
 Dr. sc. **Toni Maglica**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu
 Dr. sc. **Suzana Leček**, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, podružnica Slavonski Brod
 Prof. dr. sc. **Zlata Živaković-Kerže**, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, podružnica Slavonski Brod
 Prof. dr. sc. **Zdenka Janeković Römer**, Zavod za povijesne znanosti, HAZU, Dubrovnik
 Dr. sc. **Marko Rimac**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu
 Prof. dr. sc. **Nataša Štefanec**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
 Dr. sc. **Mislav Gabelica**, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb
 Doc. dr. sc. **Lidija Runko Luttenberger**, Filozofski Fakultet, Sveučilište u Rijeci
 Dr. sc. **Axel Luttenberger**, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Sveučilište u Rijeci
 Dr. sc. **Juraj Kamenjarin**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu
 Dr. sc. **Anamarija Lukić**, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Područni centar Osijek
 Dr. sc. **Florence Fabijanec**, Zavod za povijesne znanosti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
 Dr. sc. **Josip Bošnjaković**, Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i
 Hrvatsko katoličko sveučilište u Zagrebu
 Doc. dr. sc. **Tomislav Galović**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
 Dr. sc. **Danijela Doblanović Šuran**, Filozofski fakultet, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
 Prim. mr. sc. **Mile Gverić**, dr. med.
 Prof. dr. sc. **Miljenko Buljac**, Sveučilište Hercegovina u Mostaru
 Dr. sc. **Beata Halassy**, Centar za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji, Sveučilište u Zagrebu
 Dr. sc. **Marija Brgles**, Centar za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji, Sveučilište u Zagrebu
Marin Ivanišević, dipl. ing. stroj.
Mislav Cvitković, mag. phys.

U Zagrebu 8. prosinca 2017. godine.

Ovdje izraženi stavovi su osobni stavovi potpisnika i nisu stavovi njihovih institucija. Institucije potpisnika su navedene samo radi potpunosti informacije.